

ՀԱՐԱՐԱԹԵՐԹ

ԲԱՂԱՐԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

Դասիս լրագիրն 5 անգամ կը հրատարակուի շաբաթը . 4 Օրսերը եւ 1 Շաբաթսերը :
Տարեկան դիմ. 4. Պոստի համար 180
Պատուագ . 10 Մեկ
Վեցամսեայ դիմ. 4. Պոստի . 90 Վ.Պ.
Պատուագ . 5 Մեկ
Իւրաքանչիւր բուռն գին
Շաբաթսերը 60 փր.
Օրսերը 20 .

Իւրաքանչիւր լրագրաց համար - ծախ-
քը եւնոթոյր թեւեմ վրայ է :
Ծանուցմանց տողը մեկ անգամի համար
3 դր. երկու անգամի համար 2 դր.
Լրագրաց վերաբերեալ նամակ կամ որ
եւ իցե՝ գրութիւն Խմբագիր - Տնօրէն-
նին պիտի ուղղուի . եւ նամակն ծախ-
քն ալ դրեւոյն վրայ է :

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 22 ՄԱՐՏ ԲԱՂԱՐԱԿԱՆ

Իւրաքանչիւր քաղաքականութեան տարածման վիճակին մէջ մերթ ընդմերթ երեւան ելած զրոյցներէն մէկն այս օրերս դարձեալ շրջաբերութեան ելած կը տեսնուի լրագրաց մէջ, այն է՝ Լատինիոյ Վաղարշի եւ Խալիպի մէջ դաշնակցութեան մը հաստատուելու զը-
րոյցը . Լայց կերեւի որ այսպիսի զրոյց-
ները հասարակաց կարծեաց վրայ իրենց ազդեցութիւնը կորուսած են, թէ եւ Լատինիոյ եւ Խալիպի յարաբերու-
թիւններն այս միջոցին աւելի բարե-
բաժն են, Վաղարշի հակաբոսնական դաշնակցութեան մը կազմող հաւանա-
կանութիւնները կ'զգուէ, ոչ թէ ներ-
կայիս այլ թերեւտ ապագային մէջ օգուտ քաղելու համար :

Լատինիոյ կայսրը Խրուաթիա սյ-
ցելութիւն կընէ Պ. Պայսթի հետ, ուր ժողովորդը զինքը մեծ համակ-
րութեամբ կընդունի, Սլոուէր թէ Խալիպի թագաւորը Ֆրանչիսկոս -
Ֆրանչիսկոս կայսեր հետ տեսակցութիւն մը պիտի ընէ, բայց այս լուրը չըս-
տու գուցեալ :

Պրանքո - Պէլճիքական վեճը
լուծման ընթացքի մը մէջ մոտենու-
վայ է . Երկու կառավարութիւննե-
րը դիւրաւ համաձայնեցան յանձնու-
թողով մը կազմելու համար, եւ եր-
կուքն ալ իրենց կողմանէ ծրագրերն
առաջարկած են . առաջինն ընդհա-
նուր աւանդաբանութեամբ ըլլալով՝ ըն-
դարձակ կամ անձուկ միտքով կրնայ
մեկնուիլ . Պէլճիքական կառավարու-
թիւնը կը խնդրէ եղբոր որ յանձնու-
թողովը երկու երկիրներուն մէջ ա-
ռեւտրական ու արուեստական յա-
րաբերութիւններն ընդարձակելու եւ
դասակները քննէ, Իսկ Թիւրքիի
պարտիկները կը պնդեն որ գործին բուն
կէսն ալ ծրագրէն դուրս չձգուի .
ուստի կառավարութիւնը Պէլճիքացի որ եր-
կաթուղեաց վերաբերեալ դաշնագ-
րութեանց օգուտներն ու ֆրանսիան
ալ անտեսական նկատմամբ ի քնն
առնուին : Բայց Վաղարշի չէ պահան-
ջը որ յիշեալ դաշնագրութիւնները
միտենայուին, քանզի նոր քննութենէ
մ'ենտեւ փոփոխութեան ենթակայ կը-
նան ըլլալ, Պրանքոյի արդունքին ալ
իր ընթացքն արգարացնելու համար
իրեն չափերը պաշտպանելու օգտին
առաջ բերուաւ, Վաղարշի ալ խնդիրն
այս նկատմամբ աւանդով Պէլճիքացի
տէրութիւնը հրաւիրեց որ անկեղծա-
բար խնդիրն այս նկատմամբ քննու-
թեան առնու իրեն հետ :

Երկու ծրագրերնորոն տարբերու-
թիւնն համաձայնութիւնը կը գծուա-
րացնէր, բայց զաղդիական կառավա-
րութիւնն ուրիշ ծրագիր մը ներկայա-
ցնելով գործը դիւրոյցուց, Եւս նոր
ծրագրին համաձայն երկու տէրու-

թեանց առաջարկութիւններն ալ պի-
տի միացուէին եւ բացուէին խորհրդ-
դակցութեանց մէջ թէ երկաթուղի-
ներու ընկերութեանց կընքած դաշնա-
գիրը պիտի քննուէր, եւ թէ՛ երկու
տէրութեանց մէջ անտեսական յա-
րաբերութիւնները բարեզրեւա մի-
ջոյցները պիտի խորհուէին երկու
կողմանէ սակագինները վերաքննելով :
Պրանքոյի արդունքին այս առաջար-
կութեան իր հաւանութիւնը տալով,
յանձնաժողովին կազմութիւնը որոշ-
ւեցաւ եւ այս կերպիւ խնդրոյն գծ-
ւարագոյն կէտը լուծուեցաւ :

Իւրանուայի բողոքականները յայ-
տարարութիւն մը հրատարակեցին յի-
շեալ կղզւոյն մէջ Լիւկիքան Եկեղեց-
ւոյ ընկնց գրաւման գէմ : Եւս յայ-
տարարութիւնը կըսէ թէ հողային կա-
ռուածներն ու տասնորդները բարե-
կարգութեան առաջ հոռմեական կը-
ղերին ստացուածքն էին, զորս տէրու-
թիւնը գրաւելով աշխարհականաց
տուաւ կամ վաճառեց . ուստի տէրու-
թիւնը բնաւ անոնք հոռմեական եկե-
ղեցիին առած եւ բողոքական եկեղեց-
ւոյ տուած չէ . բայց իրանուայի եւ
պիսկալորսներէն շատերը բարեկար-
գութիւնն ընդունելով իրենց պաշտո-
նը շարունակեցին եւ բարեկարգու-
թեան ենտեւ ալ իրանուայի եկե-
ղեցւոյ եպիսկոպոսները համարուեցան
Լիւկիքան հետեւեցին թէ առանց բա-
րեկարգութեան սկզբունքը թիտելու,
որով պապական իրաւասութեան տեղ
արքունական իրաւասութիւնը գրուե-
ցաւ, յիշեալ հողային կառուած ոչ եւ
տասնորդաց տէր եղող եպիսկոպոս-
ները չեն կրնար օրինաւոր չհամարուիլ
ուստի անոնց ստացուածներուն գրա-
ւումը կառուածական իրաւանց բռնա-
բարութիւն մ'է, որ առանց հոռմե-
ականաց եւ բողոքականաց մէջ հա-
մախքութիւն եւ խաղաղութիւն հա-
տասնելու ատելութիւնն աւելի կըզո-
րացնէ :

Պ. Միլտոնի առաջարկութիւ-
նը բողոքականաց միւլեանդ մասին
դիմադրութեան հակառակ, խորհրդ-
դարանին մեծագոյն մասին հաւանու-
թիւնն ստացած է . Իւրանուայի Լիւկ-
իքան եկեղեցւոյն կառուած ոչ պահ-
պանութեան մասին ցոյց տրուած փա-
ստերուն զորանորոգումները վերը նշա-
նակածն են, զոր Իւրանուայի բողո-
քականներն առաջ բերած են : Լիւկ-
իքան մասին մեծագոյն մասը բո-
ղոքականաց յայտարարութեան մէջ
պարտականութեամբ փաստերը հերքելով
կրնեն թէ որովհետեւ տէրութիւնը
բարեկարգութեան ժամանակ հոռմե-
ական եպիսկոպոսաց կառուածատիրա-
կան իրաւունքը բանաւոր չհամարելով
չնչեց, ուրեմն ի՞նչ պատճառաւ Լիւկ-
իքան եպիսկոպոսաց նոյնպիսի իրա-
ւունքը բանաւոր կրնայ ըլլալ : Լիւկի
զատ խնդիրը խորհրդարանին ձեռն-

հասութեան վերաբերեալ բուն մ'է :
Պ. Միլտոնի առաջարկած օրէնքը
երկրորդ անգամ կարգադրելով մե-
ծագոյն մասամբ ընդունուեցաւ . կը-
նայ երրորդ ընթերցումն ու լուր-
տեւուն խորհրդարանին ներկայացու-
մը, որ առանց մեծ դժուարութեան
ի գլուխ կրնայ ենել խորհրդարանին
նիստերը գոյուելէ առաջ :

Հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ
Հնդկաստանի փոխարքան Ս. մալաթի
մէջ Տէրպար ըստած մեծ հանդէս
մը տուեր է, ուր եկած է նաեւ Լիւկ-
իքանստանի Եր-Լիւկի խանը . Գոթի-
արքան եւ Խանն իրարու այցելութիւն-
ներ ըրած են փոխարքանի հետ, եւ
Խանն իր յատուկ սուրը փոխարքանին
նոսրելով ըսեր է թէ Լիւկիքանաց
միշտ բարեկամ պիտի մնայ : Եր-Լիւ-
կի խանն իր հօրեղբորդիներէն հա-
լածուելով քանի տարի առաջ Լիւկ-
իքանաց երկիրներն ապաստանած էր,
բայց անցեալ տարւոյն վերջին իր կու-
սակիցներն անոր հակառակորդները
վաճառելով նորէն Եր-Լիւկին կանչե-
ցին, որ մէկ երկու յաղթութենէ ե-
տեւ իր գահը ձեռք անցուց : Լիւկիքա-
ցիք որ կեդրոնական Լիւկի մէջ Սու-
սիոյ յառաջանալը տեսնելով կը փա-
փաքեն որ Լիւկիքանստանի մէջ տեւա-
կան կառավարութիւն մը հաստատուի :
Եր-Լիւկի օգնութիւնները զրկեցին,
եւ ըստ երեւութիւն իրենց դաշնակից
ըրած են զայն : Եւս նկատմամբ Հնդ-
կաստանի փոխարքանին եւ Լիւկիքա-
ստանի խանին տեսակցութիւնն առանց
կարեւորութեան չէ :

Սլոուէրի խորհրդարանին մէջ ներ-
քին գործոց պաշտօններն ծանուց թէ
Վալէքի մէջ խաղաղութիւններ ելած
էին զինուորագրութեան պատճառաւ :
Հնդկաստան մէջ պատեններ կանգ-
նուեցան եւ կանոնաւոր զօրաց հետ
կալւ մը սրտառհեցաւ, ուր բազմա-
թիւ մարդիկ մեռան եւ վիրաւորե-
ցան : Վալէքի, Սլոուէր եւ Սլաւկա
նիւթապէս հանդարտ են, բայց միա-
բերու մէջ մեծ յուզումն կը տիրէ :
Վալէքի մէջ խաղաղութիւնը վերա-
հաստատուած է, Եւս սրտառհեցաւ
գոյն մասէն ոմանք առաջարկեցին որ
գործադիր իշխանութեան բարոյական
ուժ տալու համար խորհրդարանին Լի-
տալուղիոյ անցնց նկատմամբ հաւա-
նութիւն յայտնէ, եւ այս առաջար-
կութիւնը 230 քուէի առաւելութեամբ
ընդունուեցաւ : Վահակալութեան
խնդիրը տակուին կախ մնացած է,
բայց միապետութիւնը սահմանադ-
րութեան հիմնական սկզբունքը հրա-
տարակուեցաւ : Իսկ ընտրելին դա-
լով, քանի մ'օր առաջ Եւստանի
գրքին աւելի հաւանականութիւն կըն-
ծայուէր, եւ հիմայ դարձեալ Լիւկ-
իքան կըսէ իր անուարին զոր Տոն Պէր-

նանուայի վրայ կ'ստուի : Լայիքեր եր-
կուքն ո'րը պիտի ընտրուի :

Փարիզի Լիւկի լրագիրն իր թղ-
թակիցներէն առնելով կը ծանուցա-
նէ թէ Վարատայի իշխանին եւ Լը-
րուսիոյ կառավարութեան մէջ դադու-
նի դաշնակցութիւն մը կընքուի է, ո-
րուն համեմատ Լիւկիսիա կը խոստա-
նայ Էգէր (30000) անգլիաւոր հրացան,
12 լեռնային թնդանոթ, եւ 10000
թալէր առական նպաստ տալ Վա-
րատայի իշխանին : Սլոուէր ամայն Լը-
րուսիոյ պաշտօնակալներ պիտի զը-
կէ Վարատայ, որպէս զի բրուսիա-
կան զօրաց կըլծութիւնները սովորեց-
նեն Վարատայցւոց : Սլոուէր պէս
Լիւկիսիա քիչ ատենէն Վալէքի քաղ-
նաւահանդիսան իր շրջականերով եւ
Լիւկիսիոյ մէկ մասն Էրօթայով հան-
գերծ Վալէքիստանի վաստկելու ա-
պահովութիւն տուեր է :

Լիւքսը իշխանն ալ կը խոստանայ
եղեր՝ առաջին նշանը տրուելուն պէս
պատերազմի սկսիլ եւ մէկ կողմա-
նէ աւստրիական Վալէքիստանի ժող-
գրեւներն անդադար յարձակումներով
անհանգիստ ընել, միւս կողմանէ Օս-
մանեան զօրաց հետ կուրիլ : Լիւկից
զատ խոստացեր է Վալէքի մէջ որոշ-
ուելիք պատերազմական ծրագրին հա-
մաձայն վարուիլ, որ իր զով գրուելիք
բրուսիացի զինուորական Սենտորին
ձեռք իրեն պիտի հաղորդուի :

Եւստիսի դաշնակցութիւն մը Լա-
րուսիան քաղաքականութեան ներ-
կայ վիճակին նայելով անյուսալի կե-
րեւի . բայց քաղաքականութեան մէջ
չատ անդամայնուսալի կարծուած բա-
ներն ըստ պարագային մարմին ու
հողի կառնուն :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լիւկիստեւոնէն առնուած նա-
մակները կը ծանուցանեն թէ Սլոուէր
անապատին Պէլէքի ըստած յեղերն
ապաստանութիւն մը հանած են եւ
Հալէպի Սլոուէր ալ զօրը զրկել է ա-
նոնց գէմ : Եւ կարծուի որ զօրե-
րը Պէլէքիները պիտի զարնեն՝ եւ
թէ Լիւկիցի հիւպատոս Պ. Սլոուէր
միջնորդութիւնը չյաջողի, որուն հա-
մար Պէլէքիներուն քով գացիր է :

Եւստիսի թէ ներքին գործոց պաշ-
տօնէութիւնը մօտերս մայրաքաղաքիս
մէջ հաստատուելիք քաղաքապետա-
կան օրինաց գործադրութեան զբա-
ղելով, քաղաքապետական բաժանում
ները կազմել պիտի սկսի :

Իւրանուայի իշխանն ու իշ-
խանուէին հիւզարթի առաւօտ մայ-
րաքաղաք հասան : Կոյնին բարձրու-
թեան նստած Լիւկիսիան շոգեւորին
եւ անոր ընկերացած երկու անդրիա-
կան շոգեւորներուն Լիւկիսիան

